

СТАНОВИЩЕ

от

проф. д-р Свилен Райчев

на дисертационен труд за присъждане

на образователна и научна степен „доктор”

на

Лиша И

на тема:

**Вокални, драматични и стилистични характеристики
на интерпретацията на главните женски роли в „Мадам Бъттерфлай“
и „Турандот“ от Пучини. Сравнителен анализ с водещи женски образи
в китайската опера**

**Научен ръководител: проф. д-р Милена Шушулова-Павлова
Вокален ръководител: д-р Наталия Афеян**

Лиша И е от Китай. Тя е преподавател в Музикалната консерватория в Шенян. Носител е на награди в Международни конкурси за вокална музика и е била жури на певчески конкурси в Китай.

Лиша И е редовен докторант, отчислен с право на защита в докторска програма “Музика”, НБУ по професионално направление 8.3 „Музикално и танцово изкуство“, научна специалност „Музикознание и музикално изкуство“.

Представената дисертация на тема „Вокални, драматични и стилистични характеристики на интерпретацията на главните женски роли в „Мадам Бъттерфлай“ и „Турандот“ от Пучини. Сравнителен анализ с водещи женски образи в китайската опера“ е с обем от 107 страници и съдържа: Въведение,

три основни глави с подраздели, Заключение, Приноси, Библиография.

Разглеждат се изграждането на женските образи в три опери на източна тематика: „Турандот“ и „Мадам Бъттерфлай“ на Пучини и операта „Цанг Юан“ от Сю Чжанхай.

В отделните части на дисертацията са изтъкнати и изведени принципите и трудностите при решаване на конкретните задачи при интерпретацията на образите. Според авторката за разлика от Пучини, при когото водеща е вечната тема за любовта, Сю Чжанхай директно основава творбите си на реални и жестоки исторически събития. И двамата композитори разкриват богатството и загадъчността на източните жени и създават у публиката представа за вътрешния свят на героинята.

Прави впечатление и доброто познаване на трудностите и изпълнителските проблеми при интерпретацията на образите на източните женски героини. Направен е задълбочен и солидно аргументиран анализ, който обосновава да разтълкува формата и съдържанието на конкретните образи. Избраната формулировка и конкретика на тематиката в практическия анализ на посочените творби определят значимостта и научния принос на настоящия труд.

Още в целенасочения *Увод* на дисертацията ясно са изведени целта и задачите на изследването, като са показани тенденциите за продължаващия обмен между източните и западните култури тъй като много източни страни са все по-ангажирани с останалия свят.

В първата част на изследването се прави кратък портрет на Джакомо Пучини и характеристика на неговия музикален и драматургичен стил. Авторката прави описание на двете му опери “Мадам Бъттерфлай” и “Турандот” като акцентира върху художествената интерпретация на женските образи.

Във *втора глава* Лиша И ни запознава с операта „Цанг Юан“ от Сю Чжанхай. Композиторият съчетава западни класически техники с традиционни китайски музикални елементи. Отново е показана артистична интерпретация на образа на главната героиня Наренгауа, която изпълнява ключова роля в целия сюжет.

Трета глава е съпоставка на трите опери. Според авторката цитирам: “...тези опери умело съчетават западни оперни похвати с уникални източни етнически стилове.” стр.17 от автореферата.

Докато Пучини включва различни аспекти от характеристиките на дадена страна в своите опери за да събуди интересът на западната публика към екзотиката на източните култури, то Сю Чжанхай се отличава с това, че използва за основа историята и етническите сюжети на определена епоха. Той

разширява сценария и създава музикално съдържание, съсредоточено върху културните характеристики на собствената му националност.

Дисертационния труд е аналитичен размисъл на авторката върху традициите и върху това как младите хора трябва да се подготвят за изпълнение на женските роли в произведения на източна тематика. Дисертационния труд е много полезен и ще бъде полезен за певците, които се обучават на този вид изкуство. Така представената дисертация обогатява нашата научна литература и може да послужи със своите идеи за нови научни разработки.

В заключението е направен опит за обобщение на проблематиката и извеждане на приносните моменти в текста. Това изследване служи като ориентир в намирането на стилистически вярна интерпретация не само на образите на женските героини, а и на вокалната музика като цяло.

Напълно съм съгласен с изведените от авторката приноси на дисертационния труд. Като предимство на дисертацията, бих отбелязал и наличието на разнообразен снимков и нотен материал, с които представената разработка само печели. Убеден съм, че дисертационния труд на Лиша И има приносен характер, както в теоретичен така и в приложен смисъл. С цялостната си дейност и приноси кандидатката отговаря на изискванията за придобиване на образователната и научна степен „доктор” и призовавам уважаемото научно жури тя да ѝ бъде присъдена.

В ЗАКЛЮЧЕНИЕ: след внимателното ми цялостно запознаване с всички материали по защитата на дисертацията на Лиша И на тема „Вокални, драматични и стилистични характеристики на интерпретацията на главните женски роли в „Мадам Бътерфлай“ и „Турандот“ от Пучини. Сравнителен анализ с водещи женски образи в китайската опера“, както и на автореферата към нея, аз съм “ЗА” присъждането на авторката им на образователната и научна степен “Доктор”.

Изготвил становището:.....

/проф. д-р Свилен Райчев/